

מחקר

ניקול ודניאל ומה שביניהם:

מגמות באוריינטציה התרבותית של עולי שנות התשעים

כמשתקף בשמות ילדיהם

אביאל קרנצלר

באמצעות ניתוח השמות, שעולי שנות התשעים נתנו לילדיהם, נבחנת כאן האוריינטציה התרבותית¹ של העולים מפרספקטיבה רחבה ושונה מהמקובל. תהליך השינוי באוריינטציה התרבותית של עולי ברית המועצות לשעבר מתואר במאמר שנה אחרי שנה, מהתקופה שלפני העלייה עד שנת 2002. מיד לאחר ההגירה לארץ, האוריינטציה התרבותית של העולים משתנה והופכת להיות ישראלית יותר ורוסית פחות. ישנם הבדלים משמעותיים בין עולים יהודים ובין עולים שאינם יהודים, ובין עולי שנות התשעים המוקדמות לעולי השנים המאוחרות יותר. ככלל, ככל שהעולים היגרו מאוחר יותר, הם נתנו פחות שמות ישראליים לילדיהם. ממצא נוסף: העולים שנתנו שמות זרים נטו יותר לרדת מהארץ מהעולים שנתנו שמות ישראלים, כלומר יש קשר שלילי בין האוריינטציה הישראלית של העולים לירידה שלהם מהארץ.

משנת 1990 עד שנת 2002 עלו לישראל תשע מאות אלף עולים מברית המועצות לשעבר. חמש מאות אלף מתוכם עלו בין השנים 1994-1990. בשנים שלאחר מכן ירד מספרם מדי שנה בהדרגתיות. כרבע מעולים אלה מוגדרים כלא-יהודים (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2003). זהותם של עולים אלו העסיקה מחקרים רבים (ליסיצה ופרס, 2000; רוזנבאום-תמרי ודמיאן, 2003; Al-Haj, 2000), שבדקו נושא זה באמצעות סקרים. כלי אחר לבדיקת אוריינטציה תרבותית הוא ניתוח שמות פרטיים, כפי שמוצע כאן.

כבר בשנת 1970 הצביע זלינסקי על שמות פרטיים כמדד תרבותי (Zelinsky, 1970). במחקרים שונים נעשה שימוש בשמות פרטיים כאינדיקטור תרבותי לזהות לאומית (דינור, 1985), לזהות אתנית (Lee and Karthick, 2002) ולזהות יהודית (Rosenwaik, 1990). כמו-כן שם פרטי משמש לבחינת שינויים היסטוריים תרבותיים (וייטמן, 1988) ולבחינת התהליך התרבותי עצמו (Lieberson, 2000).

¹ בעבודה זו נעשה שימוש במושג אוריינטציה כמושג חליפי לזהות; מושג-העל הוא אוריינטציה תרבותית. השימוש במושג אוריינטציה נעשה משום שלדעתי, הוא מתאר טוב יותר את מהות בחירת השמות. ההנחה העומדת בבסיס הבחירה במושג זה היא שבחירת שם מלמדת על נטייה וזיקה תרבותית יותר מאשר על תחושת שייכות, שהמושג זהות נותן לה משקל רב יותר.

ניתוח האוריינטציה התרבותית של עולים באמצעות השמות הפרטיים שהם העניקו לילדיהם מניח כי בחירת שם לתינוק על ידי מהגרים, כמו גם על ידי ילידי הארץ, היא אמירה חברתית-תרבותית הנעשית בדרך כלל בהתאם לתפיסת ההורים את קבוצת השייכות שלהם, ויש בה משום ביטוי לעולמם התרבותי של ההורים.

זהות, אוריינטציה תרבותית ומהגרים

במחקרים שנעשו על זהותם של העולים מברית המועצות לשעבר נבדקו בעיקר שלוש זהויות: יהודית, ישראלית, ורוסית (רוזנבאום-תמרי ודמיאן 2003; Herman, 1989). זהות מורכבת משלוש רמות: הרמה האֶפֶקטיווית, הרמה ההתנהגותית והרמה הקוגניטיווית (Herman, 1989: 49). הזהות התרבותית היא מכלול של היבטים קוגניטיוויים, רגשיים והתנהגותיים המבטאים את הזיקה שבין הפרט לקבוצתו האתנית, הלאומית או התרבותית (Hutnik, 1991).

הנתונים למחקר נלקחו מתוך קובצי לידות וקובצי מרשם התושבים שבהם מופיעים שמות הילדים כפי שהוריהם נתנו להם. האוכלוסייה הנבדקת היא הורים עולים, שעלו לארץ בשנים 1990-2002 וילדו את ילדיהם בישראל. נעשה שימוש בנתונים על כשבעים אלף ילדים.² כקבוצות השוואה שימשו ילדים של ילידי ישראל שנולדו באותה תקופה (כשש מאות ושבעים אלף) וילדים עולים שנולדו בברית המועצות לשעבר בשנים 1974-2002 (כמאתיים וחמישים אלף). השמות סווגו לשלוש קטגוריות ראשיות: שמות ישראליים - שמות הנפוצים רק בארץ³ ויש להם מקורות עבריים (למשל: עמית, יובל); שמות ישראליים בינלאומיים - שמות שיש להם הקשר עברי, הנפוצים גם במדינות אחרות פרט לישראל, הנהגים בארץ ובחו"ל בצורה דומה ונכתבים בתעתיק לעברית בצורה זהה (למשל דניאל, תום); שמות זרים - שמות שאין להם קשר לעברית (למשל: ניקול) או שמות עם הקשר עברי, הנהגים בצורה שונה מהמקובל בארץ (למשל: דִייוֹיד).

² עדכון השמות במרשם התושבים נעשה על ידי ההורים בהדרגה. לכן בשנת 2002 יש שמות רק ל-90 אחוז מילדים, בשנת 2001 ל-95 אחוז מהילדים ומשנת 2000 ולפניה ללמעלה מ-99 אחוז מהילדים.
³ לכאורה ההגדרה צריכה לכלול שמות תנ"כיים, אך ישנם שמות תנ"כיים המשמשים את עולי אתיופיה ואינם בשימוש בקרב ילידי הארץ, והם מוזהים על ידי ילידי הארץ כשמות זרים (Stahl, 1994).

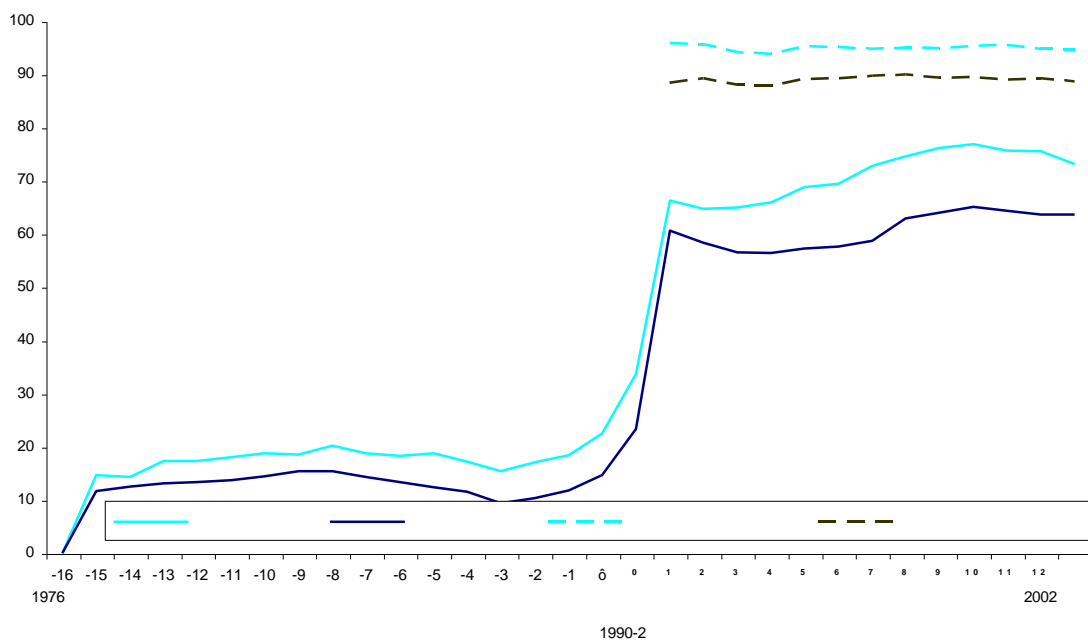
ותק העולה

ניכר שינוי באוריינטציה של העולים כבר לפני העלייה: שנתיים לפני ההגירה לארץ מתחילה עלייה באחוז השמות הישראלים אצלם. בשנה שלפני העלייה מגיע אחוז השמות הישראלים בקרב בנות העולים ל-15 אחוז, ועולה ל-20 אחוז בשנת ההגירה, לעומת 10 אחוז שמות ישראלים שנתנו עולי ראשית שנות התשעים לבנותיהם⁴ בשנים שלפני ההגירה לארץ. לאחר העלייה לארץ מתרחש שינוי משמעותי באוריינטציה הישראלית של העולים החדשים; האינדיקטור לכך הוא הזינוק באחוז השמות הישראליים לפי שלושה מזה שלפני העלייה (מ-20 אחוז ל-60 אחוז באותה שנה). בשנים הראשונות שלאחר ההגירה יש ירידה באחוז השמות הישראליים שנתנו העולים החדשים לילדיהם, ולאחר מכן ישנה עלייה מתונה באחוז השמות הישראליים. כפי שניתן לראות בתרשים 1, לוותק של העולה בארץ יש השפעה חיובית מועטה יחסית על חלקם של השמות הישראליים בקרב עולי ראשית שנות התשעים מברית המועצות לשעבר. אמנם ככל שהעולים נמצאים בארץ יותר, הם מרבים יותר לתת שמות ישראליים לילדיהם, אך השינוי מתון: מ-63.5 אחוז שנתנו עולי 1990-92 בשנה הראשונה לשהותם בארץ, ל-68.5 אחוז בשנתם השתים עשרה בארץ.

⁴ ניתוח שמות הבנות נותן אינדיקטור רגיש יותר לשינויים ומגמות, ולכן נעשה בו שימוש בו רב יותר. יש שמרנות יחסית במתן שמות לבנים לעומת נהייה אחר אופנה בשמות הבנות. רוססי (Rossi, 1965: 504) מסביר את השמרנות בשמות הפרטיים של הבנים אצל המעמד הבינוני בארצות הברית במשקל הרב שיש לתפקיד הבנים בשמירת שמות המשפחה, הגורם לכך שהם מקבלים שמות פרטיים של קרובי משפחה. אצל הנשים, לעומת זאת, יש פחות שמות של קרובי משפחה, גם משום שהן אינן שומרות על שם המשפחה וגם משום שחלק מתפיסת התפקיד של האישה הוא 'להיות אופנתית', ולכן יש אצל הנשים מגוון רב יותר של שמות.

דניאל וניקול

קרוב לשליש מבני העולים הלא יהודים נקראים בארבעה שמות בלבד. לשלושה מהשמות האלו יש מקור תנ"כי, והם נפוצים בארצות רבות (דניאל, דויד ומיכאל). השם דניאל מופיע בשכיחות גבוהה מאוד אצל עולים חדשים מברית המועצות לשעבר. תדירות השימוש בשם דניאל עולה ככל שהעלייה מאוחרת יותר, והוא גבוה במיוחד בקרב לא יהודים.



כמעט כל בן חמישי של עולים לא יהודים נקרא בשם זה, לעומת אחד מכל 15 בנים לעולים חדשים יהודים ואחד מכל 65 בנים להורים ילידי ישראל (ראו לוח 1).

לוח 1 ' שמות בנים שנולדו בשנים 1998-2002 לפי ארץ לידת ההורים ושנת

עלייה

דרוג	בנים יהודים לעולים מבר"מ לשעבר. שנת עליית אם 1990-1992		בנים יהודים לעולים מבר"מ לשעבר. שנת עליית אם 1997-2002		בנים לא יהודים לעולים מבר"מ לשעבר. שנת עליית אם 1997-2002		בנים ישראלים להורים
	שם	אחוז	שם	אחוז	שם	אחוז	
1	דניאל	6.7	דניאל	11.8	דניאל	18.4	עמית
2	ליאור	3.4	דוד	4.2	דוד	5.5	עומר
3	אריאל	2.9	מיכאל	4.1	מקסים	4.0	רועי
4	דוד	2.6	מקסים	2.1	מיכאל	3.8	עידו
5	יונתן	2.4	ליאור	1.8	אלכסנדר	2.9	איתי
6	רון	2.3	אילן	1.7	מרק	2.7	משה
7	מיכאל	2.2	אריאל	1.7	אלכס	2.0	דוד
8	טל	2.0	יוסף	1.5	דניס	1.8	יוסף
9	שון	2.0	יונתן	1.4	איליה	1.6	דניאל
10	אלון	1.9	רון	1.3	ניקיטה	1.6	יובל
11	נתנאל	1.9	דניס	1.2	לאון	1.3	אורי
12	תומר	1.8	יעקב	1.2	ליאור	1.2	אברהם
13	עידן	1.7	משה	1.1	יאן	1.1	נועם
14	איתי	1.5	נתנאל	1.1	אילן	1.0	אופק
15	גיא	1.5	שון	1.1	יעקב	0.9	אור
	סה"כ	36.8		37.2		49.8	23.0

השם דניאל לא היה נפוץ במיוחד בקרב העולים כאשר שהו בברית המועצות. הוא מדורג במקום ה-20 בשמות הנפוצים בקרב העולים המבוגרים ובמקום ה-11 בקרב עולים ילידי ברית המועצות, שנולדו אחרי 1995. אחת מכל 20 בנות לעולים מברית המועצות לשעבר נקראת ניקול. ניקול אינו שם ישראלי, אך גם אינו שם רוסי. פחות מעשירית האחוז מהעולות שנולדו בברית המועצות לשעבר אחרי 1995 נקראו בשם זה, לעומת קרוב לחמישה אחוזים מילידות הארץ, שנולדו לאחר 1995 לעולים מחבר המדינות. רק 5 בנות להורים ישראלים יהודים שנולדו לאחר 1995 קיבלו את השם ניקול, לעומת 350 בנות להורים עולים חדשים מחבר המדינות. השם ניקול נפוץ יותר בקרב העולים הלא יהודים מאשר בקרב העולים היהודים. 7.2 אחוזים מהבנות להורים לא יהודיים שעלו בשנים האחרונות נקראות בשם זה, לעומת 4.6 אחוזים מהבנות היהודיות (ראו לוח 2).

בחירת השם ניקול, שאינו שם ישראלי ואף לא רוסי, עשויה להיות אינדיקציה לנטייה של העולים להתבדלות ולהיווצרותה של אוריינטציה אחרת, שאינה ישראלית ואינה רוסית.

לוח 2': שמות בנות שנולדו בשנים 1998-2002 לפי ארץ לידת ההורים ושנת עלייה

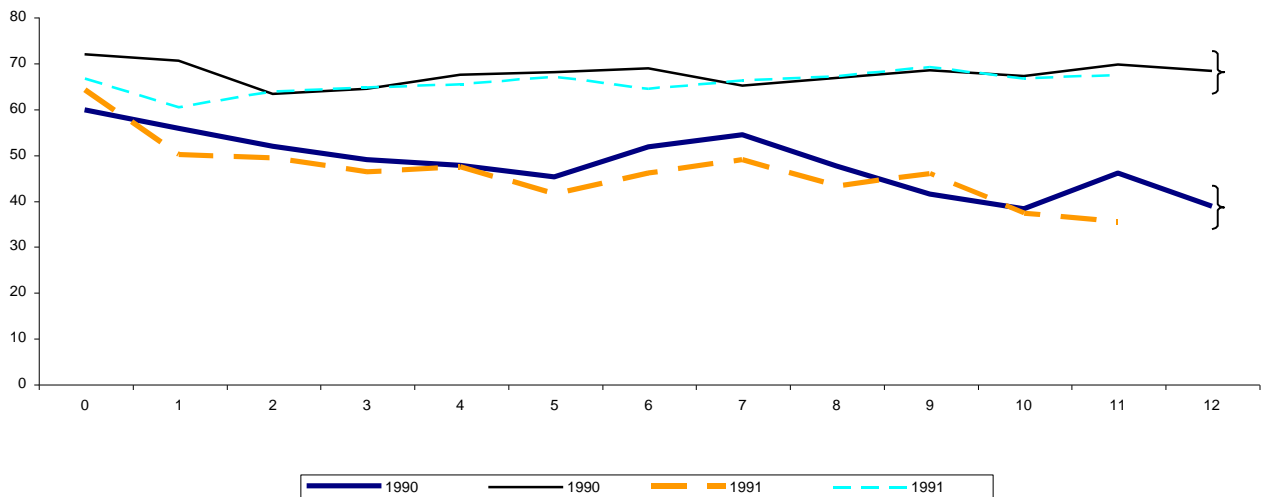
בנות להורים ילידי ישראל		בנות לא יהודיות לעולים מבר"מ לשעבר שנת עליית אם 1997-2002		בנות יהודיות לעולים מבר"מ לשעבר שנת עליית אם 1997-2002		בנות יהודיות לעולים מבר"מ לשעבר שנת עליית אם 90-92		
שם	אחוז מסה"כ	שם	אחוז מסה"כ	שם	אחוז מסה"כ	שם	אחוז מסה"כ	
נועה	2.9	ניקול	7.2	ניקול	4.6	ניקול	4.5	1
יובל	1.9	דיאנה	3.3	דניאלה	2.8	מיכל	3.5	2
שירה	1.9	דניאלה	2.9	מישל	2.6	עדן	3.3	3
עדי	1.9	אלינה	2.5	דיאנה	2.4	שלי	3.1	4
שיר	1.6	סופיה	2.2	אביטל	2.3	מישל	2.7	5
עדן	1.5	מישל	2.1	מיכל	2.0	אביטל	1.8	6
עמית	1.5	ויקטוריה	1.9	אילנה	1.8	טלי	1.7	7
הודי	1.4	אליזבט	1.8	אנה	1.6	יעל	1.7	8
שחר	1.4	אלכסנדר	1.8	אסתר	1.6	נטלי	1.7	9
שרה	1.4	אנה	1.7	רחל	1.4	שרון	1.5	10
נועם	1.4	אילנה	1.7	ויקטוריה	1.3	מאיה	1.5	11
מאיה	1.4	אנסטסיה	1.7	לאה	1.3	דניאל	1.4	12
יעל	1.3	מריה	1.7	סופיה	1.3	דנה	1.4	13
תמר	1.2	אביטל	1.6	אליזבט	1.2	קרן	1.1	14
מאי	1.2	דנה	1.6	אלינה	1.2	רויטל	1.0	15
23.8		35.6		29.5		31.7		סה"

בשנים הראשונות שלאחר העלייה, העולים החדשים נתנו - יחסית - יותר שמות יהודיים מסורתיים מאשר העולים הוותיקים. השמות יוסף, יעקב ומשה הם שמות שכיחים בקרב בני העולים החדשים - יחסית לעולים הוותיקים יותר (ראה לוח 1). השמות אסתר, רחל ולאנה נפוצים בקרב בנות יהודיות לעולים החדשים שעלו בשנים האחרונות - יחסית לבנות גילן שהוריהם עלו בתחילת שנות התשעים, כפי שניתן לראות בלוח 2. גם אצל בנות העולים היהודים בתחילת שנות התשעים השמות היו אסתר ורחל בין 15 השמות הנפוצים. בשנים האחרונות עולי תחילת שנות התשעים ממעטים לתת שמות אלו. בתחילת שנות התשעים נתנו 29 אחוז מעולי 1990-93 שמות יהודיים מסורתיים לילדיהם, לעומת 16 אחוז שמות יהודיים מסורתיים שהם נתנו בסוף שנות התשעים. כלומר יש החלפה של האוריינטציה היהודית של עולי תחילת

שנות התשעים לאוריינטציה ישראלית. כפי שניתן לראות בתרשים 6, יש אצלם פחות ופחות שמות יהודים מסורתיים ויותר שמות ישראלים מודרניים,⁵ אך גם יותר שמות זרים.

דת העולים

כצפוי, העולים הרשומים כלא יהודים הם בעלי אוריינטציה ישראלית נמוכה יותר מהעולים היהודים. ההורים העולים הלא יהודים נתנו לילדיהם יותר שמות זרים מאשר הורים יהודים, כפי שניתן לראות בתרשים 3. שיעור השמות הישראליים



בקרב העולים הלא יהודים נמוך משיעורם בקרב העולים היהודים. רק שליש מהשמות שניתנו לבנות העולים הלא יהודים וכמחצית מהשמות שניתנו לבנים היו שמות ישראליים. 58 אחוז מהשמות שנתנו ההורים הלא יהודים לבנותיהם הם שמות זרים, לעומת 31 אחוז מהשמות שההורים היהודים נתנו. 30 אחוז מהבנים להורים לא יהודים קיבלו שם זר, לעומת 14 אחוז מהבנים להורים היהודים. ההבדלים בין העולים הלא יהודים לבין העולים היהודים ניכרים גם בקבוצות עולים השוהות בארץ תקופה של למעלה מעשור שנים.

כאשר משווים את השינויים באוריינטציה הישראלית בין העולים הלא יהודים לעולים היהודים, מוצאים הבדלי מגמות ביניהם. בשמות ילדי העולים היהודים שעלו בשנת 1990 נשמרת יציבות בחלקם של השמות הישראליים; בשמות ילדי

⁵ שמות ישראליים מודרניים הם שמות חדשים שנוצרו בשני העשורים האחרונים או שמות שנפוצים במיוחד בשנים אלו, יחסית לעבר.

העולים היהודים שעלו בשנים 1991, 1992 המגמה חיובית – ככל שהוותק עולה הם נותנים יותר שמות ישראלים. לעומת זאת, בשמות ילדי עולי 1990-91 שאינם יהודים המגמה שלילית: ירידה מקרוב ל-60 אחוז שמות ישראלים בשנתם הראשונה לפחות מ-40 אחוז לאחר עשור שנים ויותר (ראו תרשים 3).

מהמגמה השלילית במתן שמות ישראליים בקרב העולים הלא יהודים ניתן להסיק שהם נוטים להתבדלות, זאת לעומת המגמה החיובית בקרב העולים היהודים, המעידה על נטייתם להשתלב.⁶

מפיזור השמות בלוחות 1 ו-2 ניתן לקבל אינדיקציה לכך שהעולים הלא יהודים הם קבוצה הומוגנית יחסית לעולים היהודים וליילידי הארץ, שכן בקרב ילדי העולים הלא יהודים מחבר המדינות יש שונות נמוכה בפיזור השמות - יחסית לילדי ילידי הארץ. 15 השמות הנפוצים כוללים 36 אחוז מאוכלוסיית הבנות לעולים הלא יהודים, לעומת 30 אחוז מבנות העולים היהודים ו-24 אחוז מבנות ילידי ישראל. 15 השמות הנפוצים כוללים מחצית מאוכלוסיית בני העולים הלא יהודים, לעומת 37 אחוז מבני העולים היהודים ו-23 אחוז מבני ילידי ישראל. אין הבדל גדול בפיזור השמות בין ילדי העולים היהודים שהוריהם עלו בתחילת שנות התשעים לילדי העולים היהודים שהוריהם עלו בסוף שנות התשעים ובתחילת שנות האלפיים.

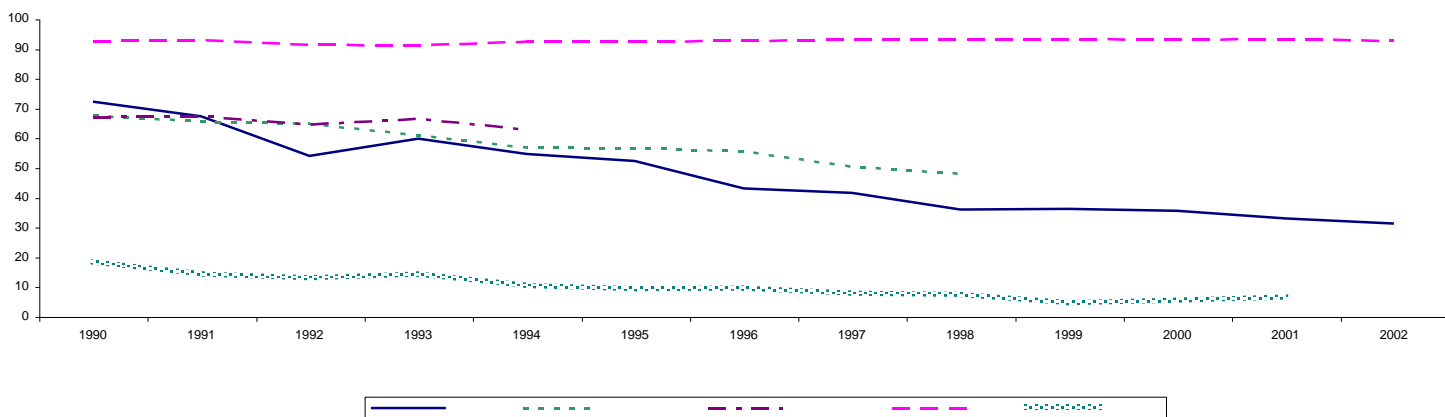
שנת העלייה

שנת העלייה משפיעה על האוריינטציה של העולים מברית המועצות לשעבר. ככל ששנת העלייה מאוחרת יותר, אחוז השמות הישראליים שנתנו העולים לילדיהם נמוך יותר. ישנה ירידה מתמשכת בשמות הישראליים של העולים, ככל שמועד עלייתם היה מאוחר יותר. בשנת 1990 72 אחוז מעולי חבר המדינות לשעבר, שילדו ילד במהלך שנתם הראשונה בארץ, נתנו לילדיהם שם ישראלי, לעומת 32 אחוז מעולי ראשית שנות האלפיים, שבשנתם הראשונה בארץ נתנו שם ישראלי לילדיהם. המגמה קיימת הן בקרב יהודים והן בקרב לא יהודים, הן בקרב בנים והן בקרב בנות.

גם לאחר ארבע שנים בארץ, עולי שנות התשעים המאוחרות נתנו פחות שמות ישראליים מעולי שנות התשעים המוקדמות. לאחר שמונה שנים בארץ,

⁶ ועדיין המרחק הרב שקיים בינם לבין ילידי ישראל מעיד על כך שהם לא נטמעו.

ההבדלים בין עולי 1990 לעולי 1991, 1992 ו-1993 כמעט נמחקו, אך הם עדיין במרחק של 27 אחוז מלידי הארץ (ראו תרשים 4).



ירידה מהארץ

מפילוח השמות של העולים החדשים ניתן לראות את הקשר בין אוריינטציה ישראלית לירידה מהארץ. בקרב העולים שנתנו שמות ישראליים, כלומר היו בעלי אוריינטציה ישראלית, ירדו רק 2.4 אחוז. לעומת זאת, בקרב אלו שנתנו שמות לא ישראליים היה שיעור כפול של יורדים (ראו פירוט בלוח 3).

לוח 3 ילדי עולים חדשים שנולדו בארץ בשנות התשעים לעולים שעלו בשנות התשעים לפי ירידה⁷ מהארץ

	זר	ישראלי - בינלאומי	רוסי	ישראלי
בנים	3.6	5.4	5.6	2.4
יורד	96.4	94.6	94.5	97.6
סה"כ	100.0	100.0	100.0	100.0
סה"כ במספרים	2119	2456	3064	19119
בנות	4.4	3.9	4.6	2.3
יורד	95.6	96.1	95.5	97.7
סה"כ	100.0	100.0	100.0	100.0
סה"כ במספרים	4175	1598	4400	14916

דיון

הזהות התרבותית היא מכלול של היבטים קוגניטיוויים, רגשיים והתנהגותיים המבטאים את הזיקה שבין הפרט לקבוצתו האתנית, הלאומית או התרבותית (Hutnik 1991; Herman, 1989: 49). ניתוח מתן שמות ישראליים כמשקף את האוריינטציה התרבותית הישראלית, המורכבת משלש הרמות השונות של הזהות במישור התפיסתי, הרגשי-הערכתי והפעולתי, מאפשר מבט פנורמי על השינויים באוריינטציה של העולים. כאשר בוחנים את השינויים באוריינטציה הישראלית של העולים החדשים, כפי שהם משתקפים בתרשים 1, ניתן לראות

⁷ זיהוי היורדים נעשה לפי רישומי כניסות ויציאות מהארץ. כיוורדים הוגדרו מי שיצאו מהארץ ולא חזרו למעלה משנה.

את השינוי המתחולל ברמה הקוגניטיבית וברמה ההתנהגותית עם ההכנות לעלייה (לימוד העברית מהצד הקוגניטיבי ופעולות מעשיות כמו קניית כרטיסי טיסה ומכירת רכוש מההיבט ההתנהגותי). ככל שמועד הלידה קרוב למועד העלייה, העלייה נמצאת יותר על סדר היום של העולים והאוריינטציה הישראלית שלהם עולה. לכן הם נותנים לילדיהם יותר שמות ישראלים עם התקרב מועד העלייה. העלייה נמצאת על סדר היום של העולים החל משנתיים לפני העלייה, והיא תופסת יותר משקל במודעות העולים עם התקרב מועד העלייה. אפשר לראות בשינוי תמהיל השמות אינדיקציה לשינויים החלים אצל המהגר (מבחינת תרבות וזהות) עוד טרם העלייה, המתבטאים בניסיון לחזק את הרכיבים שיקלו את התאמתו לארץ החדשה. העולים עורכים הכנות שונות לפני העלייה (רוזנבאום-תמרי ודמיאן, 2003). הם השתתפו לפני עלייתם בפעילות תרבותית ישראלית (צמח וויזל, 1996; גור-גורביץ, 1996) ונטו ללמוד עברית ככל שמועד עלייתם קרב (לשם ופלדמן, 1996).

העולים עוברים עם העלייה שינוי משמעותי באוריינטציה שלהם - מ-23 אחוז שמות ישראלים לבנותיהם בשנת העלייה לפני העלייה ל-60 אחוז שמות ישראלים באותה שנה לאחר העלייה. אפשר לשער כי שינוי משמעותי זה באוריינטציה נבע מהשינוי ברמה ההתנהגותית שמעשה העלייה מחולל, מהשינוי ברמה האפקטיבית כאשר העולים מרגישים שייכים יותר למקום שבו הם נמצאים, ומשינוי ברמה הקוגניטיבית עקב לימוד העברית וקליטת התרבות באולפן בארץ. הלימודים באולפן לאחר העלייה נתפסים כטקס מעבר (לרנר וזילבר, 1991). כלומר, השינוי הגדול המתרחש באוריינטציה של העולים משקף את המעבר שהם עשו במישורים השונים.

במהלך השנים הראשונות לעלייה ישנה ירידה בקרב עולי תחילת שנות התשעים באוריינטציה הישראלית, כפי שניתן לראות בתרשים 1. ייתכן שמקור הירידה הוא אכזבה מהמציאות שהם נתקלו בה. ייתכן גם שהירידה מבטאת ראקציה למוטיוציית-היתר, שנבעה מאידאליזציה וציפיות מוגזמות של עולי 2-1990 (Gidwitz 1976; Voronel, 1976),

ייתכן שירידה זו אינה קיימת בקרב עולי השנים המאוחרות יותר (ראו תרשים 2), משום שהם עלו לארץ מוכנים יותר, לאחר ששמעו על קשיי העלייה של העולים שעלו לפנייהם.

רק לאחר שנים אחדות בארץ ישנה עלייה מתונה באוריינטציה הישראלית של העולים, כפי שהיא מתבטאת במתן השמות (ראו תרשים 2). את השפעת

הרמה הקוגניטיבית ניתן לראות רק לאחר כמה שנים, כאשר העולה כבר מדבר את השפה וסופג תרבות ישראלית. האכזבה כבר אינה משפיעה על העולים, מאחר שהשלימו עם המציאות. המימד הקוגניטיבי, הנרכש לאורך זמן, משפיע באיטיות. כך נוצר מצב שבו האוריינטציה של העולים, לאחר 12 שנה, עדיין רחוקה מהזהות של הישראלים. לוותק השפעה קטנה יחסית על האוריינטציה הישראלית של העולים כפי שהיא משתקפת בשמות. למרות שהוותק בארץ החדשה נחשב לגורם משמעותי בהשתלבות האינסטרומנטלית והרגשית של המהגר (כץ, 1980; חסון,

Eckstein and Shachar, 1992, 1995; 1992), השינוי באוריינטציה הישראלית, כפי שהוא משתקף מהשמות שהעולים נותנים לילדיהם, הוא מינורי יחסית, בדומה לצריכה התרבותית של עולים שהיא בעיקר ברוסית, דפוס שכמעט אינו משתנה עם הוותק (הורוביץ, 1996). ייתכן שהשינוי המועט אינו נובע משינוי באוריינטציה של העולים אלא נובע מגילם של ההורים בעת העלייה,⁸ שכן גיל צעיר בעת ההגירה משפיע בצורה חיובית על ההשתלבות בכלל (Ben-Rafael, Olshtain and Geijst, 1998), על קליטת השפה החדשה (רוזנבאום-תמרי ודמיאן, 1997; Ben-Rafael et al. 1998) ועל תדירות המפגשים עם האוכלוסייה הוותיקה (כרמלי, 1993). ככל שהגיל עולה, כך קשה יותר למהגר לעבור שינויים, משום שהוא מתקשה יותר לעבור שוב את המסלולים שכבר עבר בלימודים ובעבודה (כץ, 1980; Berry, 1997).

השם דניאל נפוץ במדינות מערביות רבות. זהו שם ישראלי, אך גם שם בינלאומי הנהגה בצורה דומה בעברית ובשפות אחרות.⁹ השמות דניאל ודוד הם השמות היחידים שהיו בין 20 השמות הנפוצים בארצות הברית בקרב יהודים וגם בקרב לא יהודים במהלך המחצית השנייה של המאה העשרים (218: Lieberson, 2000). השם דניאל נפוץ גם בקרב מהגרים מאסיה לארצות הברית, והוא השם השכיח ביותר אצל מהגרים מקוריאה (Lieberson, 2000:198).

ייתכן שהשכיחות הגבוהה של השם דניאל בקרב העולים החדשים נובעת מכך שהם רואים בשם מפתח לשתי תרבויות: הישראלית והמערבית. בחירת שם ישראלי מעידה על רצון להיטמע בחברה הישראלית, והיא אינדיקטור לאוריינטציה ישראלית. בחירת שם ישראלי-בינלאומי מעידה על רצון להשתלב

⁸ הורי שנות התשעים (שעלו בשנות התשעים) היו בעת העלייה מבוגרים יותר בעשור מהורי שנות האלפיים (שעלו בשנות התשעים).

⁹ בהטעמה שונה בלבד, בניגוד לדוד שהופך בארה"ב לדיוויד, ומיכאל שהופך למייקל.

בחברה הישראלית. כאשר כחמישית מההורים הלא יהודים בוחרים לקרוא לבנם דניאל, אפשר להבין מכך שהם רוצים מצד אחד שייכות למקום ולתרבות בישראל, ומצד שני הם מעוניינים בשם שיוכלו להזדהות איתו בלי קשר לדתם. ייתכן שהם בוחרים בשם דניאל, כיוון שהוא שם המזוהה בישראל כשם ישראלי ואינו מעניק לבעליו תווית של זר, ומאידך מאפשר לבעליו, אם ידרש בעתיד, להשתמש באותו שם ברוב מדינות המערב, מבלי שיתויג כזר בשל שמו.

בחירת שמות זרים היא אינדיקטור לחוסר רצון להשתלב בחברה הישראלית ואמירה של העדר קשר לתרבות הישראלית, אך גם של התנתקות מהתרבות הרוסית. השם הנפוץ בקרב בנות¹⁰ העולים הוא שם זר - ניקול. השם ניקול, שכמעט נוצר יש מאין, הוא שם מערבי לא ישראלי ולא רוסי שאינו נפוץ כיום במיוחד במערב.¹¹ השם כמעט אינו קיים בקרב ילידות ברית המועצות לשעבר ואף לא בקרב ילידות ישראל ותיקות. יש בכך אינדיקציה להיווצרותה של תרבות חדשה, לא ישראלית ולא רוסית. העולים אינם נטמעים בחברה הישראלית. ייתכן שמשום שבישראל יש כיום הרבה דוברי רוסית, המירו העולים החדשים את האוריינטציה הקודמת שלהם מאוריינטציה רוסית-יהודית לאוריינטציה שהיא לא רוסית ולא ישראלית, אלא של קהילת מהגרים דוברי רוסית בישראל או, כפי שהרמן קורא לה, 'תרבות שליטית'

(Herman 1984). המהגר אינו חש בבית כשהוא בא במגע עם ילידי הארץ הקולטת. את הצרכים החברתיים שלו הוא מספק עם מהגרים מארץ מוצאו. מספרם הרב של העולים מאפשר להם לקיים תת-תרבות זו ולהוות משקל נגד לכוחות המטמיעים (Ben Rafael et al., 1998). בבחירת השמות לילדי העולים ישנה הומוגניות - יחסית לילידי ישראל (כפי שניתן לראות בלוחות 1 ו-2), דבר המעיד על הומוגניות תרבותית רבה יותר - יחסית לילידי ישראל - ועל מובחנות העולים כקבוצה. העולים מחבר המדינות נמצאים במעין גטו תרבותי. במקביל לחייהם בישראל, יש להם נגישות לתקשורת המונים בשפה הרוסית, לתקשורת בין-אישית בשפה הרוסית ולתרבות רוסית (Remennick, 2002; ליסק 1995; פיין, 1995).

אם מתייחסים לעולי בריה"מ לשעבר כמקשה אחת, ניתן לומר שהם אינם עומדים להיטמע בחברה הישראלית. קשה יותר לאפיין את העלייה ולומר אם

¹⁰ ההבדלים בין מתן שמות בנים למתן שמות לבנות: בקרב בנות העולים החדשים יש יותר שימוש בשמות זרים ופחות שימוש בשמות ישראליים בינלאומיים, יש פחות שמות ישראליים מאשר אצל בנים - ראוי לבחינה נפרדת, במטרה להאיר היבטים מגדריים בקרב העולים.

¹¹ ההבדלים במתן שמות בנים למתן שמות לבנות- בקרב בנות העולים החדשים יש יותר שימוש בשמות זרים ופחות שימוש בשמות ישראליים בינלאומיים, יש פחות שמות ישראליים מאשר אצל בנים - ראוי לבחינה נפרדת, במטרה להאיר היבטים מגדריים בקרב העולים.

היא מתבדלת (אפשטיין, 2001; בן-רפאל ועמיתים, 2001) או משתלבת (הורוביץ ולשם, 1998). כאשר מפרידים בין העולים היהודים והעולים הלא יהודים, ניתן לומר כי העולים החדשים היהודים מגלים מגמה של השתלבות בחברה הישראלית, לעומת מגמה של התבדלות המאפיינת את העולים הלא יהודים. העולים הלא יהודים נותנים הרבה יותר שמות זרים יחסית לעולים היהודים. ההורים הלא יהודים גם מתמידים יחסית באי מתן שמות ישראלים: 29 אחוז מהעולים הלא יהודים נותנים לשני ילדיהם שנולדו בארץ שם לא ישראלי, לעומת 8 אחוזים מהיהודים.

הנטייה להתבדלות של העולים הלא יהודים משתקפת גם במגמה של נתינת פחות ופחות שמות ישראליים, לעומת מגמה הפוכה אצל היהודים, כפי שניתן לראות בתרשים 3 בקרב עולי 1990-91. אינדיקציה נוספת ניתן לקבל בהומוגניות של בחירת השמות: מחצית מהבנים הלא יהודים נקראים ב-15 שמות בלבד וכמעט חמישית מהם נקראים בשם אחד, ואילו בקרב העולים היהודים יש הטרוגניות רבה יותר בבחירת השמות, כפי שניתן לראות בלוחות 1 ו-2. ניתן להסביר את הקשר בין המרחק מהאוריינטציה הדומיננטית - הישראלית - להומוגניות של הקבוצה בכך שככל שהקבוצה רחוקה מהאוריינטציה הדומיננטית היא מתכנסת בתוך עצמה ויוצרת זהות עצמית חליפית. העולים אינם נטמעים בקרב האוכלוסייה הוותיקה; הם נוטים להשתלבות (בשונה מהטמעה) – כשמדובר בעולים היהודים, ולהתבדלות – כשמדובר בעולים הלא יהודים.

ההסבר לכך הוא שככל שקיים מרחק תרבותי רב יותר בין חברת המקור לחברה הקולטת, ההשתלבות התרבותית בארץ החדשה קשה יותר למהגר (Scott and Scott, 1989). חוסר הון תרבותי, כפי שהוא משתקף במתן השמות, יכול לגרום ל'הלם תרבות', ובמקרה זה יעזוב המהגר את המדינה אם יוכל (Adler, 1975; Itzigsohn, 1988). העולים החדשים מוותרים על חלק ניכר מהאוריינטציה הקודמת שלהם, הם ממעטים לתת לילדיהם שמות רוסיים, אך חלק ניכר מהשמות אינם ישראליים. למרות שישנם מחקרים שלא מצאו הבדל מובהק בהסתגלות הסובייקטיבית של בעלי רמות שונות של זהות יהודית בקרב עולי ברית המועצות לשעבר (Epstein and Levin, 1996) נמצא, באמצעות ניתוח התפלגות השמות, קשר בין אוריינטציה ישראלית להישארות בארץ.

ככל שהעולים עלו מאוחר יותר, הם נתנו פחות שמות ישראליים לילדיהם (ראו תרשים 4). עולי שנת 1990 היו בעלי אוריינטציה ישראלית גבוהה יותר מעולי שנת 1991, ועולי 1991 היו בעלי אוריינטציה גבוהה יותר מעולי 1995, שהיו בעלי אוריינטציה ישראלית גבוהה יותר מעולי שנת 2001. אפשר להסביר תופעה זאת בכך שככל שהעולים היו בעלי אוריינטציה חזקה יותר לישראל, הם הזדרזו יותר לעלות לארץ עם פתיחת השערים. מצד שני ייתכן שניתן לראות בירידה בחלקם של השמות הישראליים בשנים המאוחרות יותר של העלייה השפעה של סיטואציה שבה העולים מברית המועצות לשעבר נקלטו בארץ שבה יש יותר עולים וחלקם היחסי באוכלוסייה רב יותר. עולי 1995 הגיעו לישראל שבה היו חצי מיליון מהגרים דוברי שפתם שהיגרו לפני זמן לא רב, לעומתם עולי 1990 הגיעו למדינה שבה היו יחסית מעט עולים חדשים מברית המועצות. עולי שנות התשעים המוקדמות הספיקו ליצור פעילות תרבותית ענפה בשפה הרוסית כבר בשנים 1992-93 (זילברג, לשם וליסק, 1995), כך שהעולים המאוחרים הגיעו לישראל שבה קיימת תשתית המאפשרת מובחנות חברתית ותרבותית. מהמגמה השלילית במתן שמות ישראליים לפני העלייה (ראו תרשים 4) ניתן לקבל אינדיקציה לכך שהעולים שעלו מוקדם יותר היו מלכתחילה בעלי אוריינטציה ישראלית גבוהה יותר. אין בכך, עם זאת, לשלול כליל את השפעת העובדה הנזכרת לעיל שככל שהעולים עלו מאוחר יותר הם עלו למדינה שבה יש יותר עולים חדשים בעלי רקע תרבותי דומה לשלהם, שכן כקבוצה הם יכולים ליצור לחצים מבפנים, המעודדים למובחנות. לחצים אלו מהווים משקל נגד לכוחות המטמיעים, המופעלים על העולים (Ben Rafael et al., 1998)

סיכום

כשנתיים לפני ההגירה לארץ ישנה עלייה בהענקת שמות ישראליים. לאחר העלייה לארץ יש קפיצה משמעותית במתן שמות ישראליים, קפיצה המעידה על שינוי משמעותי באוריינטציה של העולים. בשנים הראשונות שלאחר העלייה אין כמעט ירידה ברמת האוריינטציה הרוסית, אך יש עלייה באוריינטציה הישראלית וירידה ביהודית. גם לאחר יותר מעשור שנים בארץ האוריינטציה של העולים החדשים שונה מזו של ילידי ישראל; הם עדיין נותנים יותר מילידי הארץ שמות רוסיים, שמות זרים ושמות ישראליים-בינלאומיים. אפשר לראות בכך אינדיקציה שנוצרה בארץ 'תרבות שלישית'. העולים מברית המועצות לשעבר אינם נטמעים בחברה הישראלית, וכך נוצרה קהילה חדשה בחברה הישראלית.

למעשה, אפשר לזהות מגמת התבדלות בקרב העולים הרשומים כלא יהודים, משום שבנוסף לכך שהם נתנו פחות שמות ישראליים מהעולים היהודים, נוצרה אצלם מגמה של מתן פחות שמות ישראליים ככל שהשהות בארץ עולה, זאת לעומת מגמה הפוכה בקרב העולים היהודים. בולטת גם ההומוגניות בבחירת השמות שלהם, יחסית לעולים היהודים, כך שניתן לומר שהם נוטים להתבדלות, לעומת נטייה לשילוב שהעולים היהודים מגלים.

ישנה ירידה מתמשכת באוריינטציה הישראלית של העולים לפי תקופת העלייה. ככל שהם עלו מאוחר יותר הם נתנו פחות שמות ישראליים לילדיהם, לפני ואחרי העלייה, כך שניתן לראות בתופעה זאת אינדיקטור לכך שאוריינטציה ישראלית קשורה למועד העלייה.

בקרב העולים שנתנו שמות זרים נמצאה נטייה רבה יותר לרדת מהארץ, יחסית לעולים שנתנו שמות ישראליים. ניתן לראות בכך עדות שהאוריינטציה הישראלית של העולים משפיעה על הנטייה שלהם לרדת מהארץ.

מקורות

אדוני, ח' וכהן, ע' (2002). צריכת תקשורת והבניה חברתית של זהויות בקרב הקהילה ה'רוסית' בישראל. **יהודי ברית-המועצות במעבר**, 20-21: 205-216.

אפשטיין, א' (2001). ישראל בין 'רב-תרבותיות אתנוגרפית' ל'פלורליזם בידולי': השתלבות קהילת יוצאי חבר העמים. **מפנה**, 29: 23-35.

בן-רפאל, א', גייסט, ע' ואולשטיין, ע' (1994). **היבטים של זהות ושפה בקליטת עולי חבר המדינות העצמאיות**. ירושלים: האוניברסיטה העברית, המכון לחקר הטיפוח בחינוך.

בן-רפאל, א', גייסט, ע' ואולשטיין, ע' (2001). זהות ושפה: ההתערות החברתית של יהודי ברית-המועצות לשעבר בישראל. בתוך: מ' לויק וא' לשם (עורכים), **מרוסיה לישראל; זהות ותרבות במעבר** (עמ' 77-99).

תל-אביב: הקיבוץ המאוחד.

גור-גורביץ, ב' (1996). **שערים פתוחים: סיפור העלייה ההמונית לישראל מברית המועצות ומחבר המדינות העצמאיות**. ירושלים: הסוכנות היהודית.

גרטש, ח' (1994). **עלייה, אינטגרציה וקליטה**. ירושלים: מכון גוטמן למחקר חברתי שמושי, פרסום מס' 1238.

דינור, ר' (1985). שמות פרטיים כמסמלי זהות לאומית. עבודת גמר לקראת תואר מוסמך, אוניברסיטת חיפה.

דלה-פרגולה, ס' (1991). ההקשר הדמוגרפי של העלייה החדשה מברית המועצות. **רבעון לכלכלה**, 38/ 148: 211-224.

הורוביץ, ת' (1996). בין שיזור להתבדלות: דפוסי קליטתם של יוצאי ברית-המועצות לשעבר בישראל בחמש השנים הראשונות לעלייתם. **ביטחון סוציאלי**, 45: 95-111.

הורוביץ, ת' ולשם, א' (1998). יוצאי ברית-המועצות במרחב התרבותי בישראל. בתוך מ' סיקרון וא' לשם (עורכים), **דיוקנה של עלייה: תהליכי קליטתם של עולי ברית-המועצות לשעבר 1990-1995** (עמ' 291-328). ירושלים: הוצאת מאגנס, האוניברסיטה העברית.

וייטמן, ס', (1988) שמות פרטיים כמדדים תרבותיים: מגמות בזהות הלאומית של ישראלים 1880-1982. בתוך **עמדת תצפית: תרבות וחברה בארץ-ישראל**, נורית גרץ (עורכת), תל-אביב 1988, עמ' 141-151.

זילברג, נ', לשם, א' וליסק, מ' (1995). **קהילת יוצאי ברית המועצות לשעבר בין מסרים של התבדלות, שילוב או טמיעה בעיתונות הרוסית ובמרכזי התרבות**. ירושלים: האוניברסיטה העברית, מרכז סילברט ללימודי ישראל.

חסון, ש' (1992). **הגל הגדול: העדפות דיור ובחירת מקום מגורים של עולי ברית המועצות**. ירושלים: מכון ירושלים לחקר ישראל.

חסקין, א' (2000). הסתגלות וזהות של עולים מחבר המדינות, הרשומים כלא יהודים, בהשוואה לעולים יהודים. חיבור לקבלת תואר מוסמך, האוניברסיטה העברית, ירושלים.

כרמלי, א' (1993). **סקר צרכים של עולי חמ"ע**. מכון פילת והמחלקה לעלייה וקליטה של הסוכנות היהודית, תל אביב.

כץ, ר' (1980). **ניידות מקצועית והיחס לעבודה בתהליך הקליטה**. דוח מחקר אשר הוגש למכון לחקרי עבודה וחברה, מייסודן של ההסתדרות הכללית ואוניברסיטת תל-אביב.

ליסק, מ' (1995). **העולים מחבר העמים בין התבדלות לסגרגציה**. ירושלים: המרכז לחקר המדיניות החברתית.

ליסיצה, ס, פרס, י (2000) **עולי חבר-העמים בישראל - גיבוש זהות ותהליכי אינטגרציה. סוציולוגיה ישראלית**, ג: 7-30.

לרנר, י' וזילבר, נ' (1991). **מצוקה פסיכולוגית ודפוסי פנייה לעזרה נפשית בקרב עולי בריה"מ (לשעבר) בעתות שלום ומלחמה**. ירושלים: מכון פאלק לחקר בריאות הנפש ומדעי ההתנהגות.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2003). **שנתון סטטיסטי לישראל, 54**. לשם, א' (1993). **מגמות העליה מחמ"ע**. ירושלים: הסוכנות היהודית.

לשם, א' ופלדמן, י' (1996). **סמינרי חורף לסטודנטים – פברואר 1996**. ירושלים: הסוכנות היהודית לא"י, היחידה לחמ"ע ולמזא"ר.

לשם, א' (1998). **מדיניות קליטת העלייה ומערכת השירותים לעולים: שלב הקליטה הראשונית**. בתוך: מ' סיקרון וא' לשם (עורכים), **דיוקנה של עלייה: תהליכי קליטתם של עולי ברית-המועצות לשעבר 1990-1995** (עמ' 41-126). ירושלים: הוצאת מאגנס, האוניברסיטה העברית.

לשם, א' (2001). **העלייה מברית-המועצות לשעבר והשסע הדתי-חילוני בחברה הישראלית**. בתוך: מ' ליסק וא' לשם, **מרוסיה לישראל: זהות ותרבות במעבר** (עמ' 124-148). תל-אביב: הקיבוץ המאוחד.

צמח, מ' וויזל, ר' (1996). **הסתגלות עולי חבר העמים (1995-1990) בישראל: מחקר מעקב מס'**

5. תל אביב: מכון דחף.

פיין, א' (1995). **מקורות המידע לעולי חבר חבר המדינות ומעקב אחרי הקליטה בארץ**. ירושלים: תצפית, מכון למחקר.

רוזנבאום-תמרי, י' ודמיאן, נ' (1997). **חמש שנים ראשונות: עולי ברה"מ לשעבר ספטמבר 1995 מול עולי יולי 1990**. ירושלים: משרד הקליטה.

רוזנבאום-תמרי, י' ודמיאן, נ' (2003). **עולי ברה"מ לשעבר ספטמבר 2001: השנה הראשונה בארץ**. מחקר מעקב אחר הנקלטים במסלול הקליטה הישירה. ירושלים: משרד הקליטה.

תמיר, י' (1998). **שני מושגים של רב תרבותיות**. בתוך: מ' מאוטנר, א' שגיא ור' שניר (עורכים), **רב תרבותיות במדינה דמוקרטית ויהודית** (עמ' 73-93).

תל רביב: רמות, אוניברסיטת ת"א.

Al-Haj, M (2002). Identity Patterns Among Immigrants from the Former Soviet Union in Israel: Assimilation vs. Ethnic Formation. **Int. Migration**, 40: 49-70. .

- Adler, P. S. (1975). The Transitional Experience: An Alternative View of Culture Shock. **Journal of Humanistic Psychology**, 15: 13-18.
- Ben-Rafael, E., Olshtain, E. and Geijst, E. (1998). Identity and Language: The Social Insertion of Soviet Jews in Israel. In J. Shuval and E. Leshem (Eds.), **Immigration To Israel: Sociological Perspectives** (pp. 333-356). New Brunswick and London: Transaction Publishers.
- Berman, G. S. (1978). **The Work Adjustment of North American Immigrants in Israel**. Hebrew University of Jerusalem: Work and Welfare Research Institute.
- Epstein, A. and R. Levin (1996). The Impact of Jewish Identity on the Psychological Adjustment of Jewish Immigrants to Israel. **Israel Journal of Psychology**, 33: 21-31.
- Berry, J. W. & Kim, U. (1988). Acculturation and mental health. In P. Dasen, J. W. Berry & N. Sartorius (Eds.), **Health and Cross-Cultural Psychology: Towards Application** (pp. 207-236). London: Sage.
- Berry, J. W., 1997. Lead Article: Immigration, Acculturation and Adaptation. **Psychology: An International Review**, 46: 1-?].
- Berry, J. W., Poortinga, Y. H., Segall, M. H. and Dasen, P. R. (1992). **Cross Cultural Psychology: Research and Applications**, New York: Cambridge University Press.
- Dashefsky, A. and Lazerwitz, B.(1983). The Role of Religious Identification in North American Migration to Israel. **Journal for the Scientific Study of Religion**, 22 (3): 263-75.
- Eckstein, Z., and Shachar, R. (1995). **On the Transition to Work of New Immigrants: Israel 1990-92**, Jerusalem: The Maurice Falk Institute for Economic Research in Israel.
- Epstein, A. and Levin, R. (1996). The Impact of Jewish Identity on the Psychological Adjustment of Jewish Immigrants to Israel. **Israel Journal of Psychology**, 33: 21-31.

- Farago, U. (1979). Changes in the ethnic identity of Russian immigrant students in Israel. **Jewish Journal of Sociology**, 21, 37-52.
- Galbi D. A. (2002). Long-Term Trends in Personal Given Name Frequencies in the UK. Retrieved March 17, 2004 from <http://www.galbithink.org/names.pdf>
- Gidwitz, B. (1976). Problems of Adjustment of Soviet Jewish Emigrés". **Soviet Jewish Affairs** 6 (1): 27-41.
- Herman, D. (1984). **The Latin American Community of Israel**. New York: Praeger.
- Herman, S. N. (1989). **Jewish Identity**, New Brunswick and Oxford.
- Horowitz, D. L. (1975). Ethnic Identity. In N. Glazer and D. P. Moynihan (Eds.), **Ethnicity: Theory and Experience**. Cambridge: Harvard University Press.
- Hutnik M (1991). **Ethnic Minority Identity: A Social Psychology Perspective**. Oxford: Clarendon press
- Lawson, E. D. & Glushkovskaya, I. (1998-1999). Naming Patterns of Recent Immigrants from Former Soviet Georgia to Israel. In A. Demsky (Ed.), **These Are the Names**, 2 (pp.137-157). Ramat Gan: Bar-Ilan University Press.
- Itzigsohn, J. A., 1988. Los Inmigrantes Latinoamericanos en Israel: Aspectos Clínicos. In AMILAT (Eds.), **Judaica Latinoamericana. Estudios Histórico-Sociales** (pp. 248-258). Jerusalén: Editorial Universitaria Magnes.
- Katz, A. D (1975). Dissonance theory and Immigrant Adjustment. In **Abraham David Katz: Jew, Men, and Sociologist**. Jerusalem.
- Kim, Y. Y. (1978). A Communication Approach To The Acculturation Process: A Study of Korean Immigrants In Chicago. **International Journal of Intercultural Relations**, 2: 197-223.
- Korazim, J. (1988). Immigrant Associations in Israel. In S. Jenkins (Ed.), **Ethnic Associations and the Welfare State** (pp. 155-201). New York: Columbia University Press.

- Lee T. & Karthick Ramakrishnan, S. (2002). What's in a Name? Ethnic Names, Immigrant Acculturation and Latino Mass Opinion. Paper prepared for delivery at the 2002 Annual Meeting of the American Political Science Association, Boston, September 2002.
- Lieberson, S. (2000). **A Matter of Taste**. New Haven, CN: Yale University Press, 2000).
- Neeman, R. (1998). Invented Ethnicity as Collective and Personal Text: An Association of Rumanian Israelis. In J. Shuval and E. Leshem (Eds.), **Immigration To Israel: Sociological Perspectives** (pp. 423-449). New Brunswick and London: Transaction Publishers.
- Remennick, L. I. (2002). Transnational Community IN The Making: Russian Jewish Immigrants Of The 1990S IN Israel. **J. Of Ethnic & Migration Studies**, 28 (3): 515-530
- Roniger, L. (1989). The Latin American Community of Israel: Some Notes on Latin American Jews and Latin American Israelis. **Israel Social Science Research**, 6 (1): 63-72.
- Rosenwaike, I (1990). Leading Surname Among American Jews. **Names**, 38 (1-2): 31-38.
- Rossi, Alice S (1965). Naming children in middle class families. **American Sociological Review**, 30: 499-513
- Scott, W. A. & Scott.R. (1989). **Adaptation of Immigrants: Individual Differences and Determinants**. Oxford: Pergamon Press.
- Schlesinger, A. (1992). **The Disuniting of America. Reflections on a Multicultural Society**. New York: Norton.
- Stahl, A. (1994). The Imposition of Hebrew Name on New Immigrants to Israel: Past and Present. **Names**, 42 (4): 279-288.
- Voramen (n.d) retrieved 2003, nov. 27 from <http://www.voramen.com>
- Voronel, A. (1976). The Aliyah of Russian Intelligentsia. **Midstream**, 22 (4): 28-35.
- Tompkins, R. C., & Boor, M. (1980). Effects of students' physical attractiveness and name popularity on student teachers'

perceptions of social and academic attributes.. **The Journal of Psychology**, 106: 37-42.

Waxman C, I, & Appel, M (1986). **To Israel and Back: American Aliyah and Return Migration**. N Y: American Jewish committee.

Zelinsky, W. (1970). Cultural Variation in Personal Name Patterns in the Eastern United States. **Annals of the Association of American Geographers**, LX: 743-69.